

Jeg husker Køng fra mine barndomsaar. Vores familie havde flyttet ind i 'Vennely', en gammel villa midt i byen, i efteraaret af 1927. Jeg havde lige fyldt fem og vilde tilbringe de naeste ti aar der.

Køng var en trivende by dengang. Ikke stor i befolkning men med udspredt opland med smaagaarde rundt omkring og det store Øbjerggaardsgods nær ved, var Køng's areale ret betydeligt.

Der var en god del af biltraffik gennem byen, idet hovedvejen nord og syd fra Naestved og Vordingborg gik lige midt igennem byen. Hestekøretøj var ogsaa i almindelig brug i de dage.

Vejen var altid 'Gaden' til Far, og alle smaa fik strenge formaninger om ikke at lege foran huset ved gaden, men at holde os til gaarden eller haven bagved.

Køng var en by med klang og sang, med hammerslag fra smed Hansens maskinfabrik, og med lystige stemmer fra Køng skole, hvor hver morgen laerer Lauritzen's klasse begyndte dagen med et vers af: 'Vor Gud han er saa fast en borg'.

Køng var en by med lyde og dufte, monotone lyde fra elektriske save fra byens to travle tømmervirksomheder, dufter fra bageriets nybagte brød og wienerbrød blandede sig med aromaen af nykvaernet kaffe fra købmandens kaffemølle.

Den dominerende lyd om Søndagen kom fra kirken oppe paa bakken, hvor klokkeren ringede til gudstjeneste, om hverdagen kom lyden fra mælkeemandens haandklokke. Fra en lille varehusbil med beholdere og mælkejunger bagi, aftappede han mælk og fløde i kander og krukker af de tilstrømmende husmødre, og besørgede betaling og veksling fra en stor møntetaske haengede fra skulderen.

Ude paa Lundbyvejen paa den anden side af kirken begyndte Køng mose, som strækkede sig flere kilometre over imod Vordingborg vejen. Mosen var rede og rugeplads til hundredvis af maager og viber, og lyden derude kom fra svaerme af skrigende fugle.

Den store røde købmandsbygning var byens centrum. Det var stoppested for statsrutebilen Stege-Korsør, samt den lokale Naestved-Vordingborg rutebil. Foran forretningen var en benzintank og en fortøjningsbom til heste; det nye ved siden af det gamle.

Over for laa Køng Kro & Rejsestald hvor rejsende kunde faa forfriskninger medens hestene kunde faa foder fra krybberne i stalden.

Køng var en gammel by i modsætning til Lundby naerved. Lundby havde jernbanestation og postkontor, Køng havde et bryggeri. Lundby havde en doktor og et apotek, Køng havde en jordmoder. Lundby havde et elektricitetsvaerk, Køng havde et alderdomshjem.

Hvad Kønq havde over Lundby var historie. Den gamle Øbjerggaard som ligger midt i byen, det gamle hospital i svinget og nedlagte vaeveri-bygninger naerved, var alle opretted sidst i 1700 aarene. Det meste af resten af byen blev nok bygget i 1800 aarene, i den blomsterne periode af Kønq's vaeveri industri. Den krogede gade gennem byen var laqt ud mere end hundred aar for ankomsten af biler. Foruden det halvfems graders sving ved hospitalet, saa var der et kroget s-sving ved højbro som lastbiler og busser havde besvaer med at negociere.

Kønq skole havde fire klasser, første var et aar, anden, tredje og fjerde var to aars klasser. Siden skolen kun havde to klassevaerelser saa var skolegang for hver klasse holdt hveranden dag.

I 1930 var hele elevantallet vist nok omkring 80-85, saa legepladsen var støjende i frikvarteret.

Hen paa sommeren havde laerer Lauritzen en aarlig routine. Han inviterede hele klassen ud i baggaarden, hvor han rystede modne blommer ned til dem fra hans blommehaek.

Forskellige forlystelser kom til Kønq fra tid til tid. Et cirkus kom til byen cirka hvert andet aar for flere dages ophold, luftgyngerne kom hvert aar med skydetelte, møntespil, hjemmelavet is og grammofon musik fra højtalere. Hvis nogen gyngede for højt, saa kunde operatøren aktivere bremseplader.

Kroen havde en opvisningssal og flere gange om aaret kom en rejsende biograf operatør med filme af forskellig slaks. Hans kone solgte billetter og chokolade ved indgangsdøren. Tone og tale var forholdsvis nyt og blev advedteret med filmen's navn paa reklamer opklistret paa telefopaele uger i forvejen. Fy og Bi filme og tegnefilme var mest populaere med de unge.

Krosalen var ogsaa brugt til dans om aftenen, naar et orkester kunne anskaffes, og var en stor tiltraekning for omegnens unge voksne.

Omefteraaret var der gymnastik i salen som afsluttede i foraaret med en opvisning.

Som julen naarmede sig saa blev byen's unge lokket til Brøndums vindue i købmansbygningen, som blev fyldt op med legetøj og julestads.

Til os unge den mest populaere aktivitet i krosalen var byens skolefest holdt lige for jul, hvor juleposer med laekkerier blev udgivet af byfunktionaere, efterfulgt med severingen af chokolade med mere wienerbrød end vi unge drenge kunde spise.

Kønq havde to gadekaer og i vintermaanederne blev de vores skøjtebaner. Gartneren i alleen var byens uofficielle isekspert, foraeldre gav børn tilladelse at skøjte naar gartneren fandt isen tvk nok. Vi syntes altid at han var alt for langsom med hans beslutning.

Foraaret begyndte i 'Vennely' med paaske og pinseliljer i haven og genkomsten af staeren til staerekassen.

Det var traditionelt i byen at gøre rent udenfor husene om Lørdagen. Der blev fejtet i gaardene, og det lille stykke jord foran ved gaden blev omhyggeligt revet for at give byen et nydeligt udseende.

Søndage fik vi tilladelse til sidde i den 'nye' stue paa de 'nye' møbler med udsigt over gaden. Mor var altid interesseret i at se de gaaende fra alderdomshjemmet og villaerne naerved passere forbi i deres fine tøj paa vej til kirke.

Sommeren ankom naar skoven 'sprang ud'. Øbjerggaardsskoven havde mange bøgetraer, og godsbestyrelsen gav byen en aarlig invitering til en skovtur. Hele vores familie gik et aar med madkurv og tæpper og fandt et hyggeligt sted sammen med andre fra byen. Saa vente vi hjem senere med armfulde af bøgerne for at sætte i vaser. Omgivelserne var saa behagelige og der var altid en gøg som kikkede .

Det varme vejr bragte besøg til stranden. De første aar gik eller cyklede vi til Ring strand, det var naermere og det lave vand passede os smaa for vi lærte at svømme. Senere blev det mere populaert at cykle den laengere afstand til den finere og dybere strand ved Svinø.

Sommeren i byen gik ofte med leg. Pigerne spillede med bolde eller hoppede med sjippetov, medens vi drenge legede skjul i fodermagasinerne eller paa tømmerpladsen bag kobmandens. Eller vi fiskede for salamandre i gadekaeret fra en hjemmelavet tømmerflaade.

I midt trediveerne besluttede amted at draene Køng mose. En gravko blev bragt til Vejlø nær Sallerup for at grave en kanal til søen. Folk kom fra rundt omkring for at for første gang se det store jernmonstrum operere. En pumpestation blev bygget og i kort tid blev hele mosen draenet og gjort klar til landbrug. Maageflokkene forsvandt ligesom lyden af fugleskrig. Kort tid derefter begyndte staten at bygge en ny hovedvej uden for byen. Da den blev aabnet kørte det meste af trafikken udenom Køng og med større hastighed paa en lang lige strækning af betonbane.

Der var nok nogle i byen som var glade over traffikforandringen, men nok ingen som kunde have forudset resultatet i det lange løb. Som aarene gik forandrede Køng sig fra en trivene by til en lidt afsides lille landsby med en svindende befolkning.

Men maaske gøgen stadigt kukker i Objerggaardsskoven.